

LCJ Handreiking –16

Koningen

Vier koningen uit Juda

Leidingdeel

Inhoud

Uitleg leidingdeel	2
Didactische handreiking	3
Algemene inleiding	5
Schets 1 – Een deur in de hemel	6
Schets 2 – De boekrol en het Lam	10
Schets 3 – Het laatste oordeel	14
Schets 4 – Kom, Heere Jezus!	18

Uitleg leidingdeel

Om je als leidinggevende te helpen bij het voorbereiden van de clubavonden, hebben we in dit leidingdeel alle hiervoor benodigde informatie op een rij gezet.

In dit leidingdeel tref je het volgende aan:

- Algemene didactische tips die je kunt gebruiken om eens een keer op een andere manier een vraag of opdracht te bespreken.
- Achtergrondinformatie bij het geheel van de Handreiking.
- Informatie die direct betrekking heeft op de verschillende schetsen. Deze informatie bevat:
 - *Benodigdheden*
Alles wat je nodig hebt om deze avond goed te laten verlopen, staat hier op een rij.
 - *Lezen*
Suggesties voor passende bijbelgedeelten. Er worden meer bijbelgedeelten genoemd dan in de Handreiking behandeld worden, zodat je eventueel kunt kiezen.
 - *Zingen*
Passende psalmen en liederen worden genoemd. De liederen komen uit de Gele Bundel of Uit aller mond.
 - *Bidden*
Passend bij de schets geven we enkele gebedspunten weer.
 - *Doelstelling*
Kort op een rij wat het doel van de avond is.
 - *Achtergrondinformatie*
Een exegetische bij het bijbelgedeelte dat in de bijbelstudie behandeld wordt.
 - *Alternatieve (start)opdrachten*
Andere opdrachten, extra filmpjes of ideeën om een vraag te verwerken staan hier genoemd. Als leidinggevende kun je zo de avond zoveel mogelijk aan laten sluiten bij jouw doelgroep.
 - *Antwoorden*
Hier worden de antwoorden op de vragen uit de Handreiking gegeven.

We hopen dat deze extra informatie je helpt om makkelijk met deze Handreiking aan de slag te gaan. Bedenk dat het een *handreiking* is. Je kunt dus steeds kiezen wat je gebruikt en op welke manier. We hopen dat het gebruik van deze Handreiking tot zegen is voor de jongeren en leidinggevendenden!

Didactische handreiking

Het bespreken van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

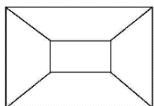
Denken > delen > uitwisselen

Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder worden een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld. Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat

De placemat is een variant van het 'Eén-tweetje', waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de hoekpunten. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven in de hoekpunten. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle bestudeerde vragen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt geprojecteerd en/of voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood=niet mee eens; groen=mee eens; oranje=twijfel). De meningen worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop = mee eens; duim naar beneden = niet mee eens; duim horizontaal opgestoken = twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een binnenkring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenkring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4-papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4-papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.

Algemene inleiding

Koningen

De tijd van de koningen is een lang tijdperk, vanaf het moment dat Saul als eerste koning regeerde – 1050 v.Chr. – tot de uiteindelijke verwoesting van Jeruzalem en de wegvoering naar Babel in 586 v.Chr.

We kunnen in een Handreiking deze periode uiteraard niet in zijn geheel behandelen. In deze HR is ervoor gekozen om 4 koningen te behandelen. Dit zijn allemaal koningen uit het Tweestammenrijk Juda. Van elke koning is één les genomen die we de jongeren in het bijzonder willen meegeven. De les van het geloven van koning Josafat. De trouw van de Heere blijkt in het leven van koning Joas. Van koning Hizkia leer je hoe belangrijk het gebed is. En dat je nooit te jong bent om de Heere te dienen zie je in het leven van koning Josia.

In de schetsen wordt het hele leven van de koning bekeken, al kunnen we daarin natuurlijk niet volledig zijn. Het zijn bijzondere momenten uit het leven van de koning. De jongeren vullen voor elke koning een paspoort in; hiermee ontdekken ze wanneer de koning leefde en hoe hij regeerde. We hopen dat ook onderstaande tabel (die in de HR is opgenomen) de jongeren inzicht geeft in deze tijd in de geschiedenis van Israël.

Daarnaast hebben we met allerlei verschillende opdrachten en verwerkingen geprobeerd om lijnen te trekken vanuit de tijd en het leven van de koning naar onze tijd. We hopen dat de jongeren zich de les uit het leven van de koning ter harte nemen.

Israël ongedeeld	
Saul	1050-1010
David	1010-971
Salomo	971-931

Tweestammenrijk Juda		Tienstammenrijk Israël	
Rehabeam	931-915	Jerobeam I	931-911
Abiam	915-912	Nadab	911-910
Asa	912-871	Baësa	910-887
Josafat	871-849	Ela	887-886
Jehoram	849-842	Zimri	886
Ahazia	842-841	Omri	886-875
Athalia (koningin)	841-835	Achab	875-853
Joas	835-796	Ahazia	853-852
Amazia	796-767	Joram	852-841
Azaria/Uzzia	767-740	Jehu	841-814
Jotham	750-735	Joahaz	814-798
Achaz	735-715	Joas	798-782
Hizkia	715-687	Jerobeam II	782-753
Manasse	687-642	Zacharia	753-752

Amon	642-640	Sallum	752
Josia	640-609	Menahem	752-742
Joahaz	609	Pekahia	742-740
Jojakim	609-598	Pekah	740-732
Jojachin	598-597	Hosea	732-722
Zedekia	597-586	<i>Verwoesting van Samaria Ballingschap naar Assyrië</i>	722
<i>Verwoesting van Jeruzalem Ballingschap naar Babel</i>	586		

We wensen je als leiding veel wijsheid en Gods zegen toe bij het samen met de jongeren bestuderen van dit deel van de Bijbel en we hopen dat deze Handreiking en dit leidingdeel je daarbij helpen.

Literatuurlijst

- *Tekst voor Tekst, de Heilige Schrift kort verklaard en toegelicht* (1987). Oeveren, B. van , e.a. 's-Gravenhage: Boekencentrum.
- *HSV-studiebijbel* (2014). Paul, M.J. en Hofman, T.M. (Red.). Heerenveen: Royal Jongbloed.
- *Bijbel met Uitleg* (2015). Apeldoorn: De Banier.
- *HSV-Jongerenbijbel* (2013). Vergunst, P.J. (Red.). Heerenveen: Uitgeverij Jongbloed.
- *Verklaring van het Oude en het Nieuwe Testament, 1* (2000). Henry, Matthew. Utrecht: Uitgeverij De Banier.

Schets 1 – Vertrouw op God – Koning

Josafat

Benodigheden

- Een Bijbel en Handreiking voor elke jongere.
- Pennen.
- Apparatuur om het filmpje van ABC van het geloof te bekijken.
- Vellen papier met vragen voor de alternatieve startopdracht.

Lezen

Deze gedeeltes kunnen gebruikt worden bij de voorbereiding, maar kunnen ook op de avond zelf gelezen worden.

- 2 Kronieken 17-20
- 1 Koningen 22
- Heidelbergse Catechismus zondag 1 en 7
- Nederlandse Geloofsbelijdenis artikel 36
-

Zingen

- Psalm 86:3 en 6
- Psalm 121
- Psalm 146:3
- Als g'in nood gezeten
- Ik bouw op U
- U bent mijn Schuilplaats, Heer'

Bidden

- Dank de Heere voor de gave van het geloof.
- Bid om (meer) geloof in ons hart; dat we de Heere onvoorwaardelijk vertrouwen.
- Vraag God of we in Zijn wegen zullen wandelen, om getrouw te blijven en te volharden. Bid dit voor heel de kerk, ook de vervolgte kerk.

Doelstelling

- De jongeren leren meer over het leven van koning Josafat en de betekenis hiervan voor hun eigen leven.
- Ze weten wat geloven is en wat dat te maken heeft met vertrouwen.

Achtergrondinformatie

Josafat is een koning die de Heere dient. Hij geeft het hele volk onderwijs in de Wet van God. Het is het ambt van de overheid om 'het Woord van het Evangelie overal te doen prediken, opdat God door een ieder geëerd en gediend wordt, zoals Hij in Zijn Woord gebiedt' (NGB art. 36).

Naast het dienen van de Heere zien we ook in Josafats leven zaken die niet goed waren:

- In 1 Kon. 22 (dezelfde geschiedenis als in 2 Kron. 18) wordt verteld dat Josafat met Achab, de koning van Israël gaat strijden tegen Syrië. De Syriërs vallen Josafat aan, maar de Heere redt Josafat. Josafat wordt door de profeet Jehu bestraft omdat hij met de goddeloze Achab een verbond had gemaakt om samen te strijden.
- In 2 Kon. 3 lezen we dat Josafat met koning Joram van Israël meegaat om te vechten tegen de Moabieten. Er komt een groot watertekort. Daarom wordt de profeet Elisa geraadpleegd. Elisa wil alleen maar luisteren, omdat Josafat erbij is. Josafat dient immers de Heere, in tegenstelling tot Joram. In deze geschiedenis wordt niet heel expliciet gezegd dat de Heere het afkeurt dat Josafat gaat strijden met een goddeloze

koning. Wel offert de koning van Moab op het laatst zijn zoon en dat roept veel afkeuring op in Israël.

- Josafat maakt samen met de goddeloze koning Ahazia schepen. God stuurt echter de profeet Eliëzer naar Josafat. De schepen worden in de haven verbroken, nog voordat ze zijn uitgezeild. Later dringt Ahazia er op aan om zich met hem te verenigen, maar Josafat wilde dat niet (1 Kon. 22:49).
- In Josafats gezin worden de gevolgen zichtbaar van de contacten met de goddeloze koning Achab: Joram, de zoon van Josafat, trouwt met Athalia, de dochter van Achab en Izébel.

Tazelaar zegt: 'Davids huis kan slechts waarachtig aan zijn bestemming beantwoorden door de grote Zoon van David, Die de Heere in Zijn genade en trouw geven zal'.

In de schets wordt vooral de geschiedenis uit 2 Kron. 20 besproken. Hierin komt naar voren dat God het gebed hoort en doet wat Hij belooft. In het gebed herinnert Josafat de Heere aan de inwijding van de tempel. Salomo had toen gebeden of de Heere het volk zou willen horen en helpen als het Hem in benauwdheid om hulp zou vragen. De koning pleit vrijmoedig op Gods belofte in de nood, die het volk nu bedreigt. De Heere antwoordt en het volk zingt een overwinningslied, nog voordat de strijd begint. Uiteindelijk hoeft Josafat helemaal niet te strijden, want de vijanden zijn al verslagen. De strijd was van de Heere! Het gebed van Josafat om bestraffing van de vijanden van God en Zijn volk herinnert aan Psalm 83.

Alternatieve (start)opdracht

- Maak een paar vellen papier met daarop de volgende vragen:
 - Wat wordt bedoeld met 'niet zien en toch geloven'?
 - Kun je daar een voorbeeld van geven?
 - Doe jij dit ook?Laat deze vellen papier door de zaal gaan en laat de jongeren er na elkaar een reactie op schrijven.
Hang de vellen papier op zodat iedereen de reacties kan lezen en kom er aan het eind van de avond op terug.
- Begin met het filmpje over het kernwoord 'geloof' op www.ABCvanhetgeloof.nl.

Antwoorden

Startopdracht

-

1. *Persoonlijk.*
2. Naam koning: Josafat
Naam vader en moeder: Asa en Azuba
Leeftijd toen hij koning werd: 35 jaar
Aantal jaar dat hij regeerde: 25 jaar
Verhouding tot God: Hij deed wat juist was in de ogen van de Heere
- 3.

- a. Josafat roept een vasten uit waar heel het volk aan mee moet doen en gaat voor in gebed tot de Heere.
- b. Wij weten niet wat wij moeten doen, maar bij U is kracht om te helpen.
- c. De Heere belooft dat Hij zal strijden.
- d. Ze buigen voor de Heere neer en loven en prijzen Hem.

Stellingen

- Nood leert bidden.

Voor jongeren waarschijnlijk een bekende uitdrukking. Waarom zijn jongeren het wel/niet met de stelling eens? Een paar gedachten:

- Nood leert niet bidden. Jezus leert bidden!
- Nood leert je (hooguit) dat je je leven niet zelf in de hand hebt. Nood leert je (misschien) een uitweg te zoeken bij God. Nood leert je (soms) je leven uit handen te geven. Dat leert nood. Maar lang niet iedereen.
- Een 'schietsgebed' in nood moet staan in het kader van de levende omgang met God. Het moet wortelen in de dagelijkse gebedspraktijk. Zonder die levende omgang met God, zou je de Heere alleen maar nodig hebben voor noodgevallen en niet in de vreugde en behoeften van het dagelijkse leven. Zoals de noodrem in een trein.
- Een gebed in nood dat door God verhoord wordt (denk aan de moordenaar aan het kruis!) kan wel het begin zijn van een levende omgang met God!

- Door het geloof juich je nooit te vroeg.

Wanneer de gelovige dicht bij de Heere leeft in afhankelijkheid dan kan en mag hij/zij door het geloof al juichen over wat de Heere geeft, ook al is dat (nog) niet direct zichtbaar in de praktijk.

4.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. *Persoonlijk.*
 - c. Hij gaat met zijn nood naar de Heere en verwacht ook van God de uitkomst.
5.
 - a. Ze zien alleen maar dode lichamen.
 - b. Naar het huis van de Heere, de tempel.
 - c. *Persoonlijk.*
 - d. *Persoonlijk.*
 - e. *Persoonlijk.*
6.
 - a. Vertrouwen is alles aan de Heere overgeven. Jouw hand in Gods hand leggen en je laten leiden.
 - b. *Persoonlijk.*
7. Josafat deed wat hier in dit vers staat: hij riep de Heere aan toen hij in grote moeilijkheden zat. En het tweede deel van dit vers is ook waar geworden bij Josafat: de Heere heeft hem gered.
- 8.

- a. De Heere is boos, vertoornd, op Josafat omdat hij de goddeloze koning Achab geholpen had.
 - b. Alle schepen leden schipbreuk, zijn plan mislukte.
 - c. De belangrijkste regel is Gods eigen Woord. We kunnen in de bijbel lezen wat Gods wil en wet is. En daaruit kun je dus ook afleiden wat de Heere niet goed vindt. Daarnaast kunnen mensen om je heen en ook omstandigheden door de Heere gebruikt worden om jou iets duidelijk te maken.
 - d. Het beste is dan de Heere te bidden, Zijn Woord te lezen en te rade gaan bij anderen en samen te zoeken naar Gods wil en weg.
- 9.
- a. Josafat had de offerhoogten niet weggenomen en dat zorgde ervoor dat het volk niet volledig de Heere ging dienen. Hun hart bleef de afgoden volgen.
 - b. Dit kan van alles zijn. Alles wat tussen ons en de Heere in komt te staan, is een afgod.
 - c. Als je helemaal vol bent van de Heere, als de Heilige Geest heel je hart in bezit heeft genomen. Ja, dat is moeilijk. Want ook na bekering blijf je een zondig mens. De oude mens leeft ook en daar moet een christen telkens weer tegen strijden.
 - d. –
 - e. Op www.heidelbergse-catechismus.nl vind je naast de oorspronkelijke weergaven van de catechismus ook een weergave in gewone taal.
- VRAAG 21
Wat is een echt geloof?
ANTWOORD:
Een echt geloof bestaat onder andere uit kennis.
Ik hou alles uit Gods Woord voor waarheid.
Daarnaast is het echte geloof een vast vertrouwen,
dat de Heilige Geest in mijn hart werkt,
door de verkondiging van het evangelie.
Ik geloof en vertrouw dat niet alleen andere mensen vergeving hebben ontvangen, maar dat ook mijn zonden vergeven zijn. Ook dat ik eeuwige gerechtigheid en redding van God heb gekregen.
Dit is uit genade, het is alleen te danken aan het werk van Christus.

Slotopdracht

Eigen antwoord. De tekst uit Psalm 50:15 kan hierbij helpen.

Schets 2 – God is trouw – Koning Joas

Benodigheden

- Een Bijbel en Handreiking voor elke jongere.
- Pennen.
- Een dunne draad voor de startopdracht.
- Apparatuur om het filmpje van ABC van het geloof te bekijken.

- Het boek 'De vrouw met het boek' voor de alternatieve startopdracht.

Lezen

Deze gedeeltes kunnen gebruikt worden bij de voorbereiding, maar kunnen ook op de avond zelf gelezen worden.

- 2 Koningen 11-12
- 2 Kronieken 22-24
- Heidelbergse Catechismus vraag en antwoord 27, 54, 94 en 95
- Nederlandse Geloofsbelijdenis artikel 13

Zingen

- Psalm 27:1, 6 en 7
- Psalm 33:5, 6 en 10
- Psalm 100:1 en 4
- Groot is Uw trouw, o Heer'
- Leer mij Uw weg, o Heer'
- Vader, vol van vrees en schaamte

Bidden

- Dank de Heere dat Hij altijd doet wat Hij belooft.
- Bid of Hij de belofte gedaan bij de doop waar maakt in de levens van de jongeren.

Doelstelling

- De jongeren leren meer over het leven van koning Joas en de betekenis hiervan voor hun eigen leven.
- Ze weten wat het betekent dat God trouw is en Zijn belofte altijd vervult.

Achtergrondinformatie

Koning Jehu heeft de Baäldienst in Israël uitgeroeid. Koningin Athalia voert die in Juda weer in. Ze breekt het huis van de Heere open en alle geheiligde voorwerpen uit het huis van de Heere worden aan de Baäls besteed. Er zit een heidense koningin op de troon van Juda en Juda's rijk wordt ook op heidense wijze geregeerd. De bevolking van Juda volgt zelf ook op het pad van afgoderij. De Heere straft deze zonde. Jehu doodt bijna heel de koninklijke familie. Ook de moeder (Izébel) en zoon (Ahazia) van Athalia worden gedood. Athalia doodt vervolgens alle andere koninklijke familieleden, om voor zichzelf de troon te verzekeren. Eén kind wordt echter gered door zijn tante Josabath (ook wel Joséba genoemd): Joas.

De tempel wordt de plaats waar de Heere de laatste afstammeling van Davids familie beschermt. Tazelaar zegt hiervan: 'De Hope Israëls, de geboorte van de Messias, hing voor de ogen van de weinige ingewijden nu aan een zeer dun en teer draadje – aan een kind, een zuigeling. Maar tegelijk lag zij onwrikbaar vast in de almachtige hand van Israëls Verbondsgod'.

Joas wordt op zevenjarige leeftijd koning. Het huis van David is gered en de belofte van de Messias uit het huis van David wordt zo opnieuw bevestigd. God had aan David beloofd zijn geslacht in stand te houden. Dit wordt genoemd 'een lamp toerichten voor Zijn Gezalfde' (Ps. 132:17). Hier zien wij dat de lamp van David nagenoeg uitgebrand is en toch op wonderbaarlijke wijze wordt bewaard.

Joas wil de tempel herstellen. De priesters krijgen de opdracht geld bijeen te brengen. Er komt echter maar weinig geld binnen. Daarom maakt Joas een kist die voor iedereen zichtbaar staat opgesteld. Daar kunnen de mensen hun geld in doen. Nu komt er wel veel geld binnen. Daarvan wordt de tempel gerestaureerd.

Als Jojada sterft, vervalt Joas tot afgoderij. Uiteindelijk wordt Joas zelf gedood door een samenzwering van zijn knechten tegen hem. Zijn volk wil hem niet begraven in de graven van de koningen. Jojada was – hoewel hij geen koning was – wél begraven in de graven van de koningen, want hij had zowel aan God als aan Zijn huis goedgegaan (zie 2 Kron. 24:16).

Alternatieve (start)opdracht

Lees voor of vertel hoofdstuk 15 uit 'De vrouw met het boek' van mevr. M.A. Mijnders-van Woerden. Hierin wordt verteld hoe zendelinge Glady met een groep kinderen vlucht voor de Japanners. Na een zware tocht komen ze bij de Gele Rivier. De boten om over te steken zijn echter weg. Glady gaat zingen met de kinderen. Uiteindelijk komt er (doordat iemand het zingen heeft gehoord) redding en kunnen ze de rivier oversteken. De Heere heeft gered! Vraag jongeren om het verhaal te onthouden en kom er later – na de inleiding, na het lezen uit de Bijbel of tijdens de bespreking van de schets – op terug. Vraag jongeren wat het verhaal te maken heeft met de uitdrukking 'aan een zijden draadje' en leg zo het verband met de geschiedenis van Joas: de situatie van het koningshuis van Juda leek ook verloren, maar was het niet.

Antwoorden

Startopdracht

Beeld als leiding (of instrueer een groepje jongeren) het spreekwoord 'aan een zijden draadje hangen' uit. Laat de jongeren raden en help zo nodig.

1. Achab, koning van Israël en getrouwd met Izebel.
Joram, koning van Juda en getrouwd met Athalia.
Ahazia, koning van Juda, zoon van Joram en Athalia.
Josabat, getrouwd met priester Jojada, dochter van Joram.
Joas, koning van Juda.
2.
 - a. Dat er altijd een zoon van David op de troon zal zitten.
 - b. Omdat dan de grote Zoon, de Messias Jezus Christus, niet zal komen.
 - c. Als de duivel macht over je krijgt, dien je hem. De duivel heeft het dan voor het zeggen in je leven. Dat kan door je in te laten met de duivel en zijn spelletjes. Pas daar dus altijd

voor op. De duivel bestaat echt en hij is machtig. Maar weet ook: Gods macht is veel groter!

3.
 - a. Waarschijnlijk niet.
 - b. Ja!
4. –
5.
 - a. Het volk vernieuwt het verbond met de Heere. Ze verklaren het volk voor de Heere te zijn. Ze beloven zich aan Gods wetten te houden en te leven zoals de Heere van hen vraagt.
Ook de koning sluit met het volk een verbond. Dit verbond betekent dat de koning, na een tijd van buitenlandse invloeden, weer strikt de Israëlitische tradities moet volgen.
 - b. De doop.
 - c. Hij wil als een Vader voor je zorgen – Hij roept je op als Zijn kind te leven.
Hij wil als de Zoon en Zaligmaker je zonden vergeven – Hij roept je op je zonden te belijden en daartegen te strijden.
Hij wil als de Heilige Geest in je hart wonen en je leiden – Hij roept je op in Zijn wegen te gaan en je te laten leiden.
6.
 - a. Ze braken alle afgodsbeelden stuk en doodden de afgodspriesters.
 - b. Wat moet er in jouw leven opgeruimd worden? Wat staat een leven met de Heere in de weg?
7.

Naam koning: Joas
Naam vader en moeder: Ahazia en Zibja
Leeftijd toen hij koning werd: 7 jaar
Aantal jaar dat hij regeerde: veertig jaar
Verhouding tot God: hij deed wat juist was in de ogen van de Heere
8.
 - a. Het lijkt erop dat er geen toekomst is voor het koningshuis van David. Als een zijden draadje dat zo kan breken. Het spant erom!
 - b. God is getrouw. Gods belofte wordt vervuld. In de Heere Jezus zijn de beloften van God ja en amen. Dat betekent dat de beloften zeker waar zullen worden, daar zorgt de Heere Zelf voor!
 - c. In de Heere Jezus. Door Zijn lijden en sterven kan God Zijn belofte waar maken. Daar heeft de Heere Jezus voor betaald.
9.
 - a. Hij vraagt of de Heere recht wil doen.
 - b. Zowel Abel als Zacharia hebben geleden en zijn gestorven als rechtvaardigen. De Heere weet en ziet dat en eenmaal zal Hij recht doen en degenen die dit gedaan hebben straffen.
10.
 - a. Dat de Heere doet wat Hij belooft. Je kunt op Hem en op Zijn Woord aan!
 - b. *Persoonlijk.*

Slotopdracht

-

Schets 3 – Bidden helpt – Koning Hizkia

Benodigheden

- Een Bijbel en Handreiking voor elke jongere.
- Pennen.
- Post-its voor de startopdracht.
- Foto's van twee verkeersborden, vraag 2.
- Briefjes voor de alternatieve startopdracht.

Lezen

Deze gedeeltes kunnen gebruikt worden bij de voorbereiding, maar kunnen ook op de avond zelf gelezen worden.

- 2 Koningen 18-20
- 2 Kronieken 29-32
- Jesaja 36-39
- Heidelbergse Catechismus zondag 33, 36, 44, 45
- Dordtse Leerregels 2, artikel 1-2

Zingen

- Psalm 21:1 en 3
- Psalm 48:4 en 6
- Psalm 141:1, 2, 4 en 9
- Leer mij Uw weg, o Heer'
- Welk een vriend is onze Jezus

Bidden

- Vraag of de Heere ons wil leren bidden.
- Dank dat we tot de Heere mogen naderen, door het offer van de Heere Jezus.

Doelstelling

- Jongeren leren meer over het leven van koning Hizkia en de betekenis hiervan voor hun eigen leven.
- Ze leren en geloven dat de Heere het gebed hoort en verhoort.

Achtergrondinformatie

Een opmerking vooraf:

Sommige uitleggers dateren de ziekte en het herstel van Hizkia voor de belegering van Assyrië. In deze schets houden we de volgorde aan zoals die in de Bijbel vermeld staat.

Hizkia betekent 'De HEERE sterkt' of 'De HEERE is mijn sterkte'. M. Henry: 'Zijn grote vroomheid is des te opmerkelijker, omdat zijn vader één van de slechtste koningen was. Toch is Hizkia een van de beste. Als er iets goeds in iemand gevonden wordt, is dat niet van nature, maar uit genade. (...) Als Gods genade aan het werk gaat, wie kan haar dan tegenhouden?'

Hizkia gehoorzaamt de koning van Assyrië niet meer. Dit blijft niet zonder gevolgen. Koning Sanherib van Assyrië komt om te vechten tegen Juda. Hizkia wordt bang en... dient Sanherib weer. Hizkia dient de Heere, maar ook hij heeft zijn zwakke momenten. Hij vreest nu meer voor Assyrië, dan dat hij vertrouwt op de Heere zijn God. Hizkia moet veel belasting betalen, maar toch komt Sanherib om de stad Jeruzalem te belegeren. Hij zendt een Tartan, Rabsaris en een Rabsaké. Dit zijn geen eigennamen, maar hoftitels. Tartan is de titel van een generaal, Rabsaris die van opperschenker en Rabsaké van opperkamerheer. De Rabsaké is hier de woordvoerder. Hij doet denken aan Goliath: hij verheft zich boven de almachtige God. Hij weet dat Hizkia de grootste steun vindt in de macht en belofte van God. Daarom probeert hij dit vertrouwen aan het wankelen te brengen. Hij noemt daarvoor drie dingen:

1. Hizkia heeft de hoogten en altaren weggenomen. Rabsaké denkt dat Hizkia de God van Israël diep beledigd heeft door het volk te verplichten op slechts één altaar te offeren.
2. Rabsaké zegt dat God hem de opdracht heeft gegeven om de stad te verwoesten.
3. Als de God van Israël al wilde proberen om Hizkia te beschermen tegen de koning van Assyrië, dan zou dat toch niet lukken. De goden van de andere volken konden hun onderdanen immers ook niet redden.

Het is de bedoeling van Rabsaké om Hizkia door angst van de Heere te doen afvallen, maar het blijkt dat die hem juist bij de Heere brengt. Naast het gebed gebruikt Hizkia ook de middelen. Hij laat de waterleidingen en bronnen stoppen. Hij versterkt de muren en spreekt de mensen moed in. En de Heere hoort: de koning van Assyrië trekt terug naar zijn eigen land. Jaren later wordt koning Sanherib vermoord door zijn eigen zonen.

Alternatieve (start)opdracht

- Deel briefjes uit aan de jongeren en stel de vraag: als jij nu zou bidden, wat zou je dan tegen de Heere vertellen of aan Hem vragen? Geef een paar minuten tijd om dit op te schrijven. Laat de jongeren dit briefje voor zichzelf bewaren en kom hier bij vraag 5 op terug.
- Geef met elkaar zoveel mogelijk aanvullingen op 'Bidden is...'

Antwoorden

Startopdracht

Geef alle jongeren een post-it. Iedereen schrijft op wat hij/zij als eerste zou gaan doen. Vervolgens plakt iedereen zijn post-it op een grote poster. Lees enkele blaadjes voor en leg vervolgens het verband met de schets: 'Hizkia moest ook besluiten wat hij als eerste ging doen toen hij koning werd. In deze schets ontdekken we wat hij als eerste deed.'

1.
 - a. De tempel moest geheiligd worden. Dat wil zeggen dat alles wat aan het heidendom herinnerde (afgodsbeelden, altaren voor de afgoden, etc.), moest worden verwijderd.
 - b. In de vraag wordt uiteraard geen letterlijke, maar een geestelijke 'schoonmaak' bedoeld. Is er een reformatie nodig? Gebeuren er in de kerk dingen die niet bijbels zijn? De vraag kan algemeen beantwoord worden: er gebeuren ook binnen de kerk dingen die niet goed zijn, denk aan ruzie en onenigheid. De vraag kan ook specifiek over de eigen gemeente gaan. Probeer met de jongeren te bespreken wat er voor deze 'schoonmaak' nodig is en wat hun rol daarin is (zie ook c en d).
 - c. Geestelijke 'schoonmaak' is in ieders leven voor het eerst, maar ook elke dag opnieuw nodig. Geef ruimte voor persoonlijke reacties en maak het samen met de jongeren zo concreet mogelijk. Zorg dat voor jongeren duidelijk is dat een uiterlijke 'schoonmaak' (bekering van concrete zonden) wel moet voortkomen uit een hart dat vertrouwt op de Heere (2 Kon. 18:5). Een vernieuwd hart heeft een vernieuwd leven tot gevolg!
 - d. *Persoonlijk.*

2.
 - a. Ze moeten zich bekeren.
 - b. Laat de jongeren deze foto's zien:

- De verkeersborden maken duidelijk dat een leven zonder bekering tot God een doodlopende weg is. Er is bekering nodig: verandering van levensrichting (180 graden draaien). Dit kan geïllustreerd worden aan de hand van de gelijkenis van de verloren zoon (vgl. HC zondag 33).
- c. Voor de Joden in die tijd was er de belofte dat hun overheersers barmhartig zouden zijn voor hen. Als straf zouden de Joden weggevoerd worden uit hun land, maar hier krijgen ze de belofte dat ze dan weer mogen terugkeren. Verder belooft de Heere dat Hij naar hen zal omkijken, als ze zich bekeren. Deze belofte geldt ook voor ons! De Heere zal genade geven als we Hem daarom vragen.
 - d. Sommigen spotten met de knechten die de brieven brengen en lachen hen uit. Anderen verootmoedigen zich en komen naar Jeruzalem om daar het Pascha te vieren. Deze twee reacties zie je altijd op de oproep tot bekering: of mensen luisteren niet en blijven

hun eigen gang gaan (geen reactie is dus ook reactie!) of ze luisteren wel en komen tot de Heere.

Stellingen

- De Heere roept je op je te bekeren. Als je dat probeert, zul je erachter komen dat je dat zelf niet kunt. Maar de Heere wil geven wat Hij vraagt: Hij wil je bekeren. Voor het eerst, maar ook elke dag weer. Dus: sta op, keer om en ga naar de Heere. Dat doe je door te bidden, je zonden te belijden en Hem om hulp en vergeving te vragen. Als je dat doet, zul je merken dat de Heere je hoort en bekeert.

- In deze stelling kan de lijn getrokken worden naar de reactie van jongeren op de oproep tot bekering. Wat is hun reactie op de roep om bekering? Bespreek met jongeren dat het altijd één van tweeën is: geloof of ongeloof. Dat laatste kan zich uiten in spot. Maar ook als je niet lacht om de boodschap van God, kan je reactie er één van ongeloof zijn (bijv. onverschilligheid, geen verandering/bekering). Als er geen bekering volgt is de reactie van onverschilligheid net zo erg als een reactie van spot.

3.

- a. Het volk zwijgt en spreekt geen enkel woord.
- b. Geef jongeren even tijd om zich de situatie voor te stellen. Wat voel je als iemand zich zo dreigend en spottend uit. Wat zou dan je eerste reactie zijn? Boosheid of angst? Waarom?
- c. Koning Hizkia scheurt zijn kleren en bedekt zich met een zak. Zo uit hij zijn droefheid over het smaden van de Heere. Hij doet een rouwgewaad aan. Dan gaat hij het huis van de Heere in (waarschijnlijk om te bidden). Ook stuurt hij knechten naar de profeet Jesaja om hem te vragen om te bidden. Laat merken dat Hizkia het beste Adres heeft waar hij met zijn angst en onzekerheid naartoe kan!

4.

- a. HEERE, God van Israël, U Die tussen de cherubs troont, God van alle koninkrijken der aarde, U Die hemel en aarde gemaakt hebt, de levende God, HEERE onze God.
- b. Hij vraagt om verlossing zodat alle volken van de aarde zullen weten dat de Heere God is.
- c. *Persoonlijk.*

5. –

6. *Persoonlijk.*

7.

- a. *Persoonlijk.*
- b. Je mag trots zijn op iets wat je gedaan hebt, of op iemand van wie je houdt. Maar trots moet geen afgod worden. Zie mij eens, hoe goed ik ben! Als je kunt danken om iets waarop je trots bent, houdt het je bij de Heere. Anders brengt het je bij de Heere vandaan.
- c. Niet roemen in eigen werk, maar roemen in de Heere. Hij is het Die ons alles geeft.

Stelling:

De Heere is bij machte om elke ziekte te genezen. Dus ja, Hij kan op het gebed elke zieke genezen. Dat wil niet zeggen dat Hij het ook altijd doet. Dat is Gods vrijmacht.

8.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. Het bidden in Jezus' naam.
 - c. Dat je moet bidden in geloof. Je moet geloven dat de Heere echt kan doen waar je om vraagt. Dat wil niet zeggen dat je alleen krijgt als je voldoende geloof hebt, maar het wil wel zeggen dat het geloof nodig is als je de Heere bidt. Want de Heere wil overvloedig geven!
9.

Naam koning: Hizkia
Naam vader en moeder: Achaz en Abi
Leeftijd toen hij koning werd: 25 jaar
Aantal jaar dat hij regeerde: 29 jaar
Verhouding tot God: hij deed wat juist was in de ogen van de Heere

Slotopdracht

-

Schets 4 – Nooit te jong – Koning Josia

Benodigheden

- Een Bijbel en Handreiking voor elke jongere.
- Pennen.
- Materiaal om een tekening te maken, vraag 5.
- Materiaal om een poster te maken, vraag 9.
- Plakbriefjes, slotopdracht.
- Informatie over bijbelvertaalwerk, alternatieve startopdracht.

Lezen

Deze gedeeltes kunnen gebruikt worden bij de voorbereiding, maar kunnen ook op de avond zelf gelezen worden.

- 2 Koningen 22-23
- 2 Kronieken 34-35
- Heidelbergse Catechismus zondag 2
- Nederlandse Geloofsbelijdenis artikel 5, 25, 36

Zingen

- Psalm 19:4
- Psalm 25:2 en 6
- Psalm 108:1 en 2

- Create in me a clean heart
- Heer', ik kom tot U
- Uw Woord is een lamp voor mijn voet

Bidden

- Bid om het verstaan van Gods stem als we de Bijbel openen.
- Vraag of de Heere ons een hart geeft dat vol is van liefde voor Hem.
- Dank de Heere voor de Bijbel in onze eigen taal.
- Bid voor bijbelvertaalwerk wereldwijd.

Doelstelling

De kernboodschap van deze schets is: God spreekt tot jou door Zijn Woord en wil dat je Hem dient.

- De jongeren leren van het leven van koning Josia.
- Ze leren Gods stem verstaan in Zijn Woord en willen Hem dienen.

Achtergrondinformatie

Het hervormingswerk van koning Josia heeft de wet als grondslag. Josia reinigt niet alleen Juda en Jeruzalem, maar ook het vroegere Tienstammenrijk. In Bethel laat hij alle resten van de afgodendienst opruimen. Het was al geprofeteerd dat Josia dit zou doen (1 Kon. 13). Het tempelgebouw in Jeruzalem is vervallen. Het volk heeft God verlaten en vergeten. Tijdens het herstel van de tempel wordt het wetboek gevonden. Dit bevat al de geboden van de Heere, zoals die voorkomen in de vijf boeken van Mozes, met de zegen en de vloek. Om de zeven jaar moest deze wet in het openbaar voorgelezen worden (Deut. 31:10-13).

M. Henry: 'Het was een sprekend voorbeeld van Gods gunst en een bemoedigend teken voor Josia en het volk dat het wetboek juist op dat moment gevonden werd om de reformatie die Josia was begonnen, te steunen en te leiden. De vertaling van de Bijbel in allerlei volkstalen was de roem, de kracht en de blijdschap van de Reformatie, de kerkhervorming.'

De koning laat het wetboek voorlezen. Daarna stuurt hij enkele beambten naar de profetes Hulda. Zij was met Mirjam en Debora één van de profetessen van het Oude Testament. Hulda kondigt het oordeel van de Heere aan. Wel zal Josia in vrede sterven.

Ondanks het aangekondigde oordeel zet Josia zijn hervormingswerk voort. Tazelaar: 'Al valt alles rondom ook in puin, de wet behoudt haar kracht. Tegen de tijd, dat het volk Israël uit de rij van de natiën verdwijnen en naar Babel gevankelijk weggevoerd worden zal, komt de wet van onder het stof te voorschijn, om te betuigen dat overtreding van Gods geboden de enige oorzaak is van al Israëls ellende. Na de ballingschap springt die wet weer op de voorgrond, om aan te wijzen, dat de onderhouding van Gods geboden de enige weg is, om tot herstel te geraken. (...) De wet nu gaat aan de Christus vooraf, opdat zij bij het volk de noodzakelijkheid van en de behoefte aan de Christus verlevendigen zal.'

Cammeraat: 'Uit wat we lezen bij Jeremia en Zefanja, de profeten ten tijde van Josia, kunnen we opmaken dat het bij het volk slechts een uitwendige reformatie is geweest. Zij dienden de Heere wel, zo voor het oog, maar niet met het hart. Daarom wordt het oordeel over Juda niet opgeheven.'

Alternatieve (start)opdracht

- Begin met het verhaal van Guido de Bres en artikel 5 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis (vraag 2).
- Verdiep je met elkaar in bijbelvertaalwerk wereldwijd. In hoeveel talen is de Bijbel vertaald? Of start met een ervaringsverhaal van een bijbelvertaler. Zie voor meer informatie www.wycliffe.nl.

Antwoorden

Startopdracht

Bedenk van tevoren hoe je deze casus wilt bespreken. Je kunt erover in gesprek gaan. Je kunt het gesprek ook daadwerkelijk voeren. Daarbij kun je als leidinggevende (of een jongere die dat ziet zitten) voor de rol van Ard kiezen. Laat de jongeren het gesprek voorbereiden en laat twee van hen het gesprek voeren. Laat hen evt. van rol wisselen als ze niet verder komen in het gesprek. Mogelijke argumenten: één van de oudste boeken met zo'n invloed op de geschiedenis/literatuur/kunst én persoonlijke mensenlevens moet je op z'n minst een keer gelezen hebben. Je vindt er antwoord op belangrijke levensvragen: wie ben ik, waar kom ik vandaan, waar ga ik naartoe, waar leef ik voor? Laat jongeren bedenken: jij hoeft Ard niet overtuigen. Als hij de Bijbel gaat lezen, is Gods Geest machtig om hem door het Woord te overtuigen! Benoem het belang van gebed voor, tijdens en na deze gesprekken!

1.
 - a. *Persoonlijk*.
 - b. Een kracht van God tot zaligheid.
 - c. Het Evangelie is het enige redmiddel waardoor wij behouden kunnen worden. Deze kracht tot behoud wordt alleen ervaren door de gelovigen.
2. –

Paspoort

Naam koning: Josia

Naam vader en moeder: Amon en Zibja

Leeftijd toen hij koning werd: 22 jaar

Aantal jaar dat hij regeerde: 2 jaar

Verhouding tot God: hij deed wat juist was in de ogen van de Heere

3.
 - a. Als je christelijke ouders hebt, betekent dat niet automatisch dat je bekeerd bent. Je moet *persoonlijk* God kennen. Dan neemt uiteraard niet weg dat het een groot voorrecht is als je met het christelijk geloof bent opgevoed en goede voorbeelden in je omgeving ziet.

- b. Koning Josia had een goddeloze vader (koning Amon), maar diende zelf wel de Heere.
 - c. Wie al jong de Heere dient, Hem vroeg zoekt, zal Hem ook vinden.
- 4.
- a. Samuël (1 Sam. 2:18), Obadja (1 Kon. 18:12), Johannes (Luk. 1:15), Jeremia (Jer. 1:6), Timotheüs (2 Tim. 3:15), Daniël (Dan. 1:4, 6, 8).
 - b. Persoonlijke vraag, laat jongeren in tweetallen deze vraag bespreken.
 - c. Het doel van je leven is om God te dienen en te loven. Hoe jonger je de Heere dient, hoe eerder je aan dat doel beantwoordt en God geeft waar Hij recht op heeft. Je kunt dan je leven lang laten zien hoe goed het is om de Heere te dienen. Bovendien weet je niet hoe lang je nog te leven hebt of wanneer Jezus terugkomt. Het kan te laat zijn, als je het dienen van de Heere steeds uitstelt. De Heere verbindt veel beloften aan het vroeg dienen van Hem!
 - d. *Persoonlijk.*
5. –
- 6.
- a. Ze moeten de Heere raadplegen. Ze gaan daarvoor naar de profetes Hulda.
 - b. De Heere zal Zijn oordelen, die in het wetboek geschreven zijn, uitvoeren. De reden daarvan is dat het volk de Heere verlaten heeft en andere goden heeft gediend. De koning van Juda (Josia) zal echter in vrede sterven. Hij zal de uitvoering van de oordelen niet meemaken, omdat hij zich na het horen van de woorden van God verootmoedigd heeft.
 - c. Ze beloven de Heere te volgen en Zijn geboden te houden.
7. Laat de jongeren reageren op deze situatie. Bespreek of zo'n briefje ook op de kamer van de jongeren zou *kunnen* liggen. Ligt hun Bijbel onder het stof of lezen ze er wel regelmatig uit? Bespreek het belang van dagelijkse bijbelstudie en geef tips hoe dat in de praktijk te brengen.
- 8.
- a. *Persoonlijk.*
 - b. –
9. –

Slotopdracht

Een mooie opdracht om met elkaar terug te kijken op het geheel van deze Handreiking. Zijn er nog openstaande vragen? Beantwoord ze dan nu.